

Misdadige hulp

Rationaliteit en ethiek lijken lichtelijk uit het oog verloren in de pinnekesdraad Misdadige hulp van Luc Bonneux van 8 april 2010. Bonneux doet een aantal uitspraken over HzG (Homeopaten zonder Grenzen) en de homeopathie in het algemeen die enige nuancering behoeven. Over het vergelijkend onderzoek van HzG in Ghana bij malaria, waarbij de werking van homeopathie wordt vergeleken met chloroquine (en waarbij homeopathie minstens zo effectief was), suggereert Bonneux dat chloroquine een onwerkzaam antibioticum zou zijn bij malaria. Anno 2010 is dat waar, de malariaparasiët (plasmodium falciparum) in Ghana is nu resistent tegen chloroquine. Dit HzG onderzoek dateert echter van 1996. En tot 2001 was chloroquine “the drug of choice” tegen malaria in Ghana (Journal of Tropical Pediatrics 2001 47(3) 165-169).

De vooronderstelling van Bonneux is dat homeopathie niet werkt en niet kan werken vanwege de “oneindige” verdunningen tot ver voorbij het getal van Avogadro (absoluut geen enkele molecuul meer aanwezig in een homeopathische Fosfor C30 verdunning).

Het is inderdaad zo dat binnen het huidig natuurwetenschappelijke paradigma de werking van deze verdunningen niet verklaard kan worden. Maar praktisch en zuiver wetenschappelijk is dat ook niet relevant; de vraag moet in de eerste plaats zijn: werkt het of niet? En daar is de gouden standaard voor, het dubbelblind onderzoek. Al in 1984 heeft David Reilly in The Lancet zijn Pollen C30 onderzoek gepubliceerd waarin statistisch significant wordt aangetoond dat Pollen in een homeopatische C30 verdunning effectief is bij hooikoorts. Een paar jaar later in de Lancet door dezelfde Reilly een gelijksoortige RCT (Random Controlled Trial) gepubliceerd, maar nu met huismijt C30 bij astmapatiënten (met huisstof allergie). Inmiddels zijn er al meer dan 100 valide dubbelblind-onderzoeken waarin de werking van homeopathie ondubbelzinnig wordt aangetoond. (Op de site van de vereniging van homeopathische artsen www.vhan.nl is een document te downloaden met alle relevante onderzoeksliteratuur). Een interessante vraag is waarom deze massale bewijslast ten faveure van de homeopathie in de regulier geneeskundige praktijk weinig of geen indruk maakt. Onze vooronderstelling is dat homeopathie werkt. Dit wordt onderbouwd door valide onderzoek, gepubliceerd in gerenommeerde regulier medische tijdschriften, maar vooral door de eigen klinische ervaring met homeopathie.

Het getuigt toch van een lichte arrogantie (en naïviteit) om te denken dat wereldwijd tienduizenden homeopathische artsen, die in hun medische opleiding geleerd hebben kritisch te denken, ineens allemaal hun verstandelijke vermogens zijn kwijtgeraakt en zijn gaan dwalen. Placebo-effecten komen zowel in de reguliere als homeopathische praktijk voor. Maar ook bij babies en dieren zijn de homeopathische successen talrijk en die praat je toch moeilijk iets aan.

Een andere oorzaak waarom homeopathie niet of heel moeilijk geaccepteerd kan worden in de regulier medische wereld heeft te maken met Evidence Based Medicine (EBM). De RCT is slechts één onderdeel van EBM (en dat zit wat de homeopathie betreft wel goed). Een veel belangrijker en vaak vergeten onderdeel van EBM is de eigen klinische ervaring. Uiteindelijk is die ervaring het richtsnoer voor het medisch handelen van de dokter (zowel de reguliere als de homeopatische). De impact van het zelf zien en ervaren is vele malen groter dan de impact van welke RCT dan ook. Reguliere artsen hebben geen klinische ervaring met de homeopathie en kunnen daar dus ook nooit warm voor lopen. Alleen de homeopathisch arts kan putten uit eigen klinische ervaring wat de homeopathie betreft en kan dat ook nog vergelijken met zijn resultaten uit de periode dat hij nog regulier werkte.

HzG heeft projecten in Afrika (Ghana en Benin) in gebieden waar de bevolking verstoken is van reguliere medische zorg of deze niet kan betalen; wij leiden zogenaamde Community

health workers op in de homeopathie, zodat ze zelf in staat zijn eenvoudige klachten te behandelen (ongelukken, koorts, diarree). Wij doen dit vanuit het principe: geen vis brengen maar leren vissen zodat, ook als wij weer vertrekken, we iets duurzaam achterlaten. In Afrika is de kindersterfte door diarree (en uitdroging) heel hoog. Er is een uitstekend onderzoek van Jennifer Jacobs waaruit de effectiviteit blijkt van homeopathie bij kinderdiaarree (1). En dat is ook onze klinische ervaring daar ter plekke en de ervaring van onze community healthworkers.

Het is het zelfs zo dat onze eerste lichte homeopathisch opgeleide Community health workers (enthousiast geworden door hun resultaten met homeopathie) onder supervisie van HzG zijn begonnen om een volgende lichte op te leiden in de homeopathie. Voorbeeldig ontwikkelingswerk zou ik zeggen. Hoezo misdadige hulp????

Kees Dam, homeopathisch arts